

**1F5****E1****D.El.Ed. Examination****JULY, 2023****First Year (2016 Revised Syllabus)****PEDAGOGY OF LANGUAGE (I & III Language)****MARATHI****Time : 11.00 to 1.00 Hrs.****Date : 25/7/2023****(3 Pages)****Max. Marks : 40**

1. (A) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा : 4
- (1) मातृभाषा ही व्यक्तीच्या सर्वांगीण विकासाचे साधन आहे. 1
- (2) दैनंदिन निरीक्षण नोंदी हे सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापन पद्धतीचे साधन नाही. 1
- (3) अध्ययन-अध्यापन प्रक्रियेत कौशल्य प्राप्तीसाठी पुनरावृत्तीची आवश्यकता असते. 1
- (4) संभाषण करतांना स्वराघाताकडे लक्ष देण्याची गरज नसते. 1
- (B) जोड्या जुळवा : 4
- | 'अ' गट            |   | 'ब' गट               |
|-------------------|---|----------------------|
| (1) भाषा          | - | शब्दसंपत्तीत भर      |
| (2) संविधान तक्ता | - | नियमाकडून उदाहरणाकडे |
| (3) अवगामी पद्धती | - | प्रश्नपत्रिका        |
| (4) भाषिक खेळ     | - | उदाहरणाकडून नियमाकडे |
|                   | - | पावटी                |

2. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 60 ते 80 शब्दांत लिहा :
- (1) मराठी द्वितीय भाषा अध्यापनाचे उद्देश्य लिहा. 8
- (2) अध्यापन पद्धती व अध्यापन तंत्रे यातील फरक स्पष्ट करून लिहा. 2
- (3) मराठी भाषेतील बालमासिकांचे महत्त्व स्पष्ट करा. 2
- (4) अध्ययन वातावरणाचा अध्ययनावर अधिक चांगला प्रभाव कसा होतो ? ते सोदाहरण स्पष्ट करा. 2

3. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 120 ते 160 शब्दांत लिहा :
- (1) तुमच्या मते मराठी अध्ययन-अध्यापनासाठी उपयुक्त शैक्षणिक साधनांचे वर्गीकरण लिहा. 3
- (2) आकारिक मूल्यमापनासाठी शिक्षक म्हणून तुम्ही कोणती साधनतंत्रे वापराल ? ते लिहा. 3
- (3) मराठीचे प्रभावी अध्यापन होण्यासाठी तुम्ही कोणत्या बोली भाषांचा वापर कराल ? 3

किंवा

मराठी भाषेच्या शिक्षकांना अध्ययन-अध्यापन प्रक्रियेशी संबंधित कोणत्या समस्यांचा सामना करावा लागतो ? ते लिहा.

- (4) अध्यापनाच्या विविध पद्धती सांगून सहयोगी अध्यापन पद्धतीचे फायदे स्पष्ट करा. 3

किंवा

अध्यापन तंत्राचे प्रकार सांगून तुम्ही दोन तंत्रांचा उपयोग कसा कराल ? ते लिहा.

4 पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 ते 250 शब्दांत लिहा : 12

- (1) पाठनियोजनाचे महत्त्व सांगून कोणत्याही एका इयत्तेचे पाठनियोजन तयार करा. 4
- (2) श्रवण क्षमता विकसन करण्यासाठी कोणकोणत्या बाबी विचारात घ्याल ? हे स्पष्ट करा. 4
- (3) इयत्ता 5वी च्या मराठी पाठ्यपुस्तकाचे खालील मुद्द्यांच्या आधारे चिकित्सक परीक्षण करा : 4
- (1) अंतरंग
- (2) बहिरंग.

किंवा

मराठी भाषा संरचनेचा शिक्षकांना होणारा उपयोग लिहा.